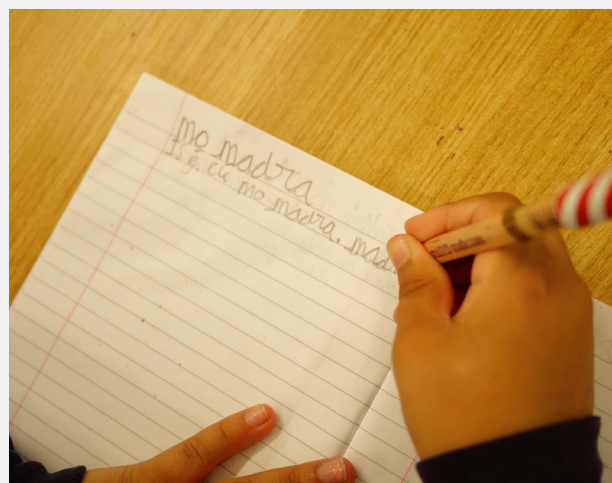

An Próiseas Scríbhneoireachta (Gaeltacht)

Faisnéis Tacaíochta

Cúlra

Sa sampla seo feicimid rang ilghrádach i scoil lán-Ghaeilge i gcoilín na Gaeltachta. Tá na múinteoirí agus na cúntóirí atá ag obair sa scoil chainteoirí dúchasacha. Tá an scoil measctha agus tá an tumoideachas i bhfeidhm ón gcéad lá sna Naíonáin Shóisearacha. Tá réimse leathan cumas agus riachtanas sa scoil seo. Aithníonn an scoil féiniúlacht agus uathúlacht gach páiste agus cuireann sí roimpi sonas an pháiste a chothú i dtimpeallacht agus in atmaisféar cuí. Tacaíonn an scoil le dul chun cinn gach páiste maidir le neamhspleáchas, féinmheas, féinmhuinín, cairdeas, comhoibriú, ionracas agus dílseacht. Cé gurb í an Ghaeilge teanga oibre na scoile, aithnítear nach í teanga an bhaile í d'fhormhór na bpáistí. Tá comhoibriú agus rannpháirteachas iontach tábhachtach idir an scoil agus na tuismitheoirí agus na páistí i leith na Gaeilge agus an eispéiris foghlama i ngach ábhar. Eispéiris foghlama scríbhneoireachta atá ann, ag úsáid na teicneolaíochta agus foclóra chun na Torthaí Foghlama a bhaint amach. Tógann an próiseas scríbhneoireachta tréimhse fhada le bunú sa seomra ranga. Tá an sampla seo ina fhíseán léargais ar an bpróiseas.

An Próiseas Scríbhneoireachta

Sa sampla seo feictear na páistí ag tabhairt faoi leabhar a scríobh ag céimeanna 2 agus 3. Chuir na páistí sa sampla seo an próiseas scríbhneoireachta i gcrích thar chúpla ábhar comhpháirteach. Tá na páistí anois ag tabhairt faoin bpróiseas scríbhneoireachta leo féin ar ábhar a bhfuil spéis acu ann. Cé go bhfuil cur amach acu ar chéimeanna an phróisis scríbhneoireachta tá an múinteoir ann chun tacú leo. Tosaíonn an próiseas scríbhneoireachta le plé agus **iniúchadh** a dhéanamh ar **thopaicí éagsúla** – seo an **próiseas réamhscríbhneoireachta**. Ina dhiaidh sin tosaíonn na páistí ag **scríobh leo féin** agus ag díriú ar na smaointe agus ní ar na mionsonraí **don chéad dréacht**. Tuigeann siad go mbeidh seans acu é a fheabhsú níos déanaí. Téann siad siar ar a gcuid scríbhneoireachta i **mbeirteanna** – ag féachaint ar **an bhfoclóir, an t-ábhar, agus an tslí a bhfuil an scéal curtha in eagar** acu. Cuireann an múinteoir ceisteanna orthu ag an gcéim seo, ar nós *cén dóigh ar féidir cur leis an scéal? nó an féidir cur síos níos fearr a dhéanamh ar phíosaí den scéal nó rudaí a bhogadh nó a athrú?* Tá ar na páistí **eagarthóireacht** a dhéanamh ar an scéal. Téann an múinteoir tríd an scéal leis na páistí ag féachaint ar na botúin a rinneadh ó thaobh na poncaíochta, na gramadaí agus an litrithe de. Ag an deireadh déanann na páistí an **scéal a fhoilsiú**, ag déanamh cinnte go bhfuil sé **néata** agus **tarraingteach don léitheoir**. Déanann gach duine clóscríobh ar an scéal agus cruthaíonn siad leabhar. Chomh maith leis sin cuireann na páistí grianghraif leis an scéal.

An Próiseas Scríbhneoireachta (Gaeltacht)

Faisnéis Tacaíochta

Ullmhúchán don Teagasc agus Foghlama

Don eispéireas foghlama seo d'fhéach an múinteoir ar an snáithe scríbhneoireachta agus na trí ghnéithe: Cumarsáid, Tuiscint agus Fiosrú agus Úsáid. Toisc gur **rang ilghrádach** é seo (rang a haon go rang a trí) tá an múinteoir ag díriú ar chéim 2 agus ar chéim 3 de Churaclam Teanga na Bunscoile. D'aithin an múinteoir roinnt Torthaí Foghlama ón snáithe Scríbhneoireachta agus fócas na foghlama nua. Seo iad a leanas:

Toradh Foghlama	Fócas na foghlama nua
TF1: Rannpháirtíocht (céim 2)	Iad féin a aithint mar scríbhneoirí, páirt a ghlacadh i scríbhneoireacht.
TF3: Gnásanna cló agus struchtúr abairte (céim 2)	Úsáid a bhaint as gnásanna an chló, struchtúir abairte níos castaí, aimsirí chearta na mbriathra agus nascfhocail ina gcuid scríbhneoireachta.
TF5: Stór focal (céim 3)	Teanga agus stór focal oiriúnach a fhiosrú agus a roghnú chun téacsanna a chruthú i réimse seánraí, ar mhaithe le cuspóirí agus lucht éisteachta éagsúla. Údar agus cúiseanna a thabhairt leis na roghanna sin.
TF9: Peannaireacht agus cur i láthair	Scríobh agus úsáid á bhaint as stíl scríbhneoireachta. (Céim 2) Téacsanna a chur i láthair i réimse formáidí. (Céim 2+3)

Measúnú

Tugann an múinteoir léargas ar mheasúnú mar phróiseas comhoibrítheach ina bhfuil na páistí agus an múinteoir páirteach. Trí bhreathnóireacht agus ceistiú cuireann an múinteoir scafall ar fáil do na páistí ag freagairt le tacaíocht chuí de réir mar is gá. Bhí na cineálacha measúnaithe **iomasaigh** seo leanúnach agus neamhphleanáilte, ach bhí siad lárnach i dtacú le dul chun cinn na bpáistí. Ag díriú ar na scéalta críochnaithe, d'úsáid an múinteoir rúibric a dhear an múinteoir féin chun dul chun cinn na bpáistí a mheas. Agus é sin á dhéanamh aici, rinne sí scrúdú ar struchtúr a gcuid scéalta, ar a gcumas fadhb agus réiteach a chur in iúl laistigh den phlota agus a n-úsáid as teanga chruthaitheach agus thuairisciúil. Lean an múinteoir ar aghaidh ag úsáid na faisnéise sin chun aiseolas a sholáthar do na páistí ar bhealach eiseamláireach chun tacú lena gcuid foghlama. Molann an múinteoir obair na bpáistí agus spreagann sí iad ar a dturas foghlama. Cuireann an múinteoir deiseanna ar fáil le haghaidh féinmheasúnú freisin. Iarradh ar na páistí a gcuid scéalta críochnaithe a scrúdú agus measúnú simplí a dhéanamh ar a gcuid scríbhneoireachta. Thug sé sin deis dóibh a gcuid oibre féin a scrúdú níos dlúithe agus láidreachtaí a gcuid scríbhneoireachta agus réimsí le feabhsú a aithint. Bhí deis ag na páistí piarmheasúnú a dhéanamh freisin. Rinne siad a gcuid scéalta críochnaithe a mhalartú le páirtí eile agus chríochnaigh siad rúibric ar an bpósa scríbhneoireachta os a gcomhair, ag scrúdú na hirise le haghaidh litriú, lámhscríbhneoireachta agus cur i láthair, struchtúir agus gramadaí. Chruthaigh siad '2 Réalta agus Mian' ar phósa críochnaithe a bpáirtí; ag roghnú dhá rud a thaitin leo faoin scéal agus feabhsúchán amháin a bhraith siad a d'fhéadfaidís a dhéanamh. Chuaigh na páistí i dtaithe ar phiarmheasúnú agus thug siad aiseolas ar obair a bpiaraí. Chuir na cineálacha idirghníomhaíochtaí pleanáilte sin ar chumas an mhúinteora tuiscint agus cumas na bpáistí a bheith rannpháirteach sa phróiseas scríbhneoireachta a mheas.

An Próiseas Scríbhneoireachta (Gaeltacht)

Faisnéis Tacaíochta

Ceisteanna machnamhach

- Chuir na páistí a gcuid oibre i láthair ó bhéal, i bhformáid lámhscríofa agus i bhformáid chlóschríofa. Déan cur i láthair na bpáistí ar a gcuid scéalta a mheas i bhformáidí scríofa agus digiteacha. An bhfuil bealaí eile ann a bhféadfaidís cur i láthair a gcuid scéalta a leathnú?
- I do thaithí féin, cén cineál timpeallachta foghlama atá riachtanach chun tacú le comhrá dearfach piarmheasúnaithe?
- Úsáideann an múinteoir rúibric measúnú chun cuidiú leis na páistí agus iad ag déanamh athbhreithniú ar a gcuid oibre. Coinníonn sí an rúibric sin simplí dóibh ionas go mbeidh siad in ann í a úsáid go neamhspleách le haghaidh piarmheasúnú agus féinmheasúnú. An rud é seo a d'fhéadfá a úsáid i do sheomra ranga féin nó an bhfuil acmhainní eile a mheasann tú a bheadh éifeachtach?

Le féachaint ar na físeáin a bhaineann leis an bhfaisnéis tacaíochta seo cliceáil anseo.

